

Undvik ögonskador genom att

- skydda dig tillräckligt
- arbeta på rätt sätt
- använda ändamålsenliga maskiner och arbetsredskap med skyddsanordningar.

BLI INTE FÖRBLINDAD!

I lantbruksarbete finns det risk för att damm, flygande föremål, stänk av kemiska ämnen eller strålning skadar ögonen. Ögonolyckor är ofta allvarliga och kan skada synen permanent. Ögonskador kräver i allmänhet läkarvård.

Ögonolyckor inträffar

Mest ögonolyckor inträffar vid maskinreparationer, ensilagetillverkning, bygg- och snickeriarbete samt i skogsarbete. Den starka strålen från en högtryckstvätt kan också orsaka ögonskador.

Om gnistor, stänk, splitter eller flygande föremål träffar ögat kan de orsaka ett allvarligt olycksfall eller en bestående ögonskada.

Skydda ögon och ansikte

Ögonen och ansiktet bör skyddas mot ånga, lösningsmedel, flygande föremål, gaser, gnistor, metall- och trädamn samt vätskestänk. Det finns också särskilda skydd som skyddar mot ultraviolett ljus, infraröd- och laserstrålning samt mot ljusbågar.

Det är nödvändigt att skydda ansiktet när man reparerar maskiner, bearbetar metall eller hanterar konserverings- och bekämpningsmedel. I skogsarbete och vid svetsning behövs särskild skyddsutrustning.

Första hjälpen

Svetsningsskada i ögat (orsakad av UV-ljus)

- Täck över båda ögonen.
- Placera personen i viloläge.
- Se till att patienten får läkarvård.

Brännskada i ögat

- Kyl genast ner ögat med svalt rinnande vatten.
- Lägg ett lätt förband över det skadade ögat.
- Se till att patienten får läkarvård.

Krosskada, sår eller främmande föremål i ögat

- Ta inte bort det främmande föremålet.
- Täck över båda ögonen med förband.
- Lägg den skadade på rygg.
- Se till att patienten får läkarvård.

Skräp eller kemikalier i ögat

- Skölj det öppna ögat med rinnande vatten eller använd en ögonsköljflaska.
- Ta inte bort skräp som fastnat.
- Gnugga eller gnid inte ögat.
- Uppsök läkare om du inte får bort skräpet.

Ögonen skyddas med skalmförsedda skyddsglasögon eller korgglasögon, och ansiktet skyddas med visir, svetsmask eller skyddshuva. Vid gassvetsning ska skyddsglasets täthetsgrad vara 4–7 och vid bågsvetsning 9–13.

Att välja skyddsutrustning

Välj alltid ögonskydd enligt risk. Beakta vilken synskärpa arbetet kräver och dina personliga egenskaper. Synförmågan kan förbättras med optiskt korrigerade linser. Det är viktigt att kunna använda skyddet när du övergår från en arbetsuppgift till en annan.

Ögonskyddens skyddsegenskaper och användningsområde framgår av märkningen på glasögonlinserna och bågarna. Läs bruksanvisningen och prova ögonskydden före köpet.

Välj rätt

Ögonskyddet måste vara anpassat till ansiktsformen och får inte begränsa synfältet, men kontrollera ändå att det skyddar också från sidan. Välj helst skyddsglasögon som har skydd mot imbildning så att farosituationer inte uppstår på grund av att du ser sämre till följd av imma eller därför undviker att använda ögonskydd. Ögonskydd som är skyddsbehandlade mot imbildning har märkningen N på linsen.

Kontrollera märkningen

Använd bara ordentliga CE-märkta ögonskydd (standard EN 166). Märkningen av skyddsglasögon berättar bland annat om deras skyddsklass och förklaras i bruksanvisningen.

Beskrivningar av allvarliga ögonolyckor:

”Husbonden var i skogen och synade de förmodade följderna av stormskador. Han passerade ungefär en halv meter från en gran som torkat på rot. Rötterna var i luften, och när han steg bredvid en rot så slog stammen mot höger öga som en pisksnärt.”

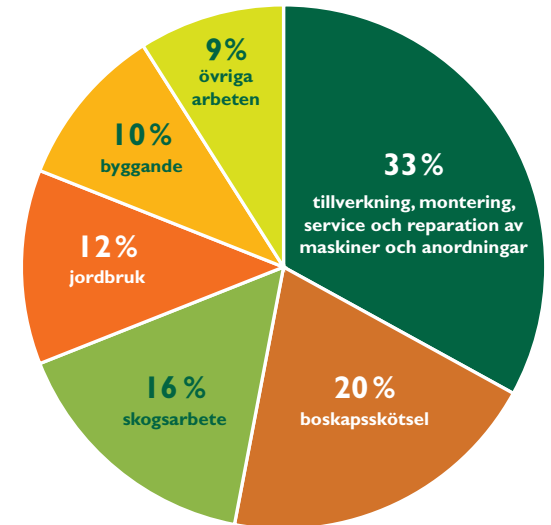
”Husbonden höll på att fästa en plåtlist vid takkanten på höns- huset med en batteridrivna bormaskin. Skruven slant iväg rakt i ögat på husbonden.”

”En lantbruksföretagare höll på att slå ogräs under djurens elstängsel med gräsklingan på röjsågen. Sägklingan träffade uppenbarligen en sten så att en liten metallbit eller sten flög mot vänster öga.”

De vanligaste orsakerna till ögonolyckor är

- den yttre arbetsmiljön (skräp, damm etc.)
- handdrivna borr- och slipmaskiner
- kor.

Ögonskador i olika lantbruksarbeten

Det inträffar cirka 350 ögonskador varje år. Av dem som drabbas är i runt tal 300 män och 50 kvinnor. Alla olycksfall är arbetsskador.

I ett hundratal fall (28 %) leder skadan till i genomsnitt 12 dagars arbetsoförmåga. Ett tiotal fall per år leder till mer än en månads arbetsoförmåga och enstaka fall till mer än tre månaders arbetsoförmåga.

Läs mer om skydd och säkerhet: ttl.fi och lpa.fi

